12/05/2026

Η Καινή Διαθήκη στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα – Το φιλόδοξο σχέδιο της μετάφρασης

/ Επικαιρότητα

«Δεν είναι μία απλή μετάφραση της Αγίας Γραφής. Θέλουμε μια Εκκλησία ανοιχτή, που να σέβεται όλους τους πιστούς. Για παράδειγμα: να παρακολουθούμε τη Θεία Λειτουργία, τα μυστήρια, την εξομολόγηση και να καταλαβαίνουμε αυτά που βλέπουμε. Για πολλά χρόνια, οι κωφοί στην Ελλάδα πήγαιναν στους ναούς και δεν μπορούσαν να αντιληφθούν ακριβώς το νόημα. Κάποιοι έβλεπαν άλλους να κάνουν τον σταυρό τους ή να γονατίζουν και αντέγραφαν μηχανικά το ίδιο. Υπήρχε μία κατάσταση μίμησης…».

Οι κινήσεις που έκανε με τα χέρια ο Γρηγόρης Πετρόπουλος, δάσκαλος στο 10ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Βαρήκοων Θεσσαλονίκης, μεταφραστής και ενεργό μέλος της κοινότητας των κωφών, πήραν «φωνή» με τη βοήθεια της διερμηνέως κι «ακούστηκαν» δυνατά στον χώρο της ΔΕΘ στη Θεσσαλονίκη, στο πλαίσιο της συζήτησης, με θέμα: «Η μετάφραση της **Καινής Διαθήκης** στην Ελληνική **Νοηματική Γλώσσα**: Ένα νέο μεταφραστικό πρόγραμμα της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας», στην 22η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης.

Ο κ. Πετρόπουλος, χρησιμοποιώντας απλά παραδείγματα από την καθημερινότητα των κωφών πιστών θέλησε να εξηγήσει τη μεγάλη ανάγκη που υπάρχει για τη μετάφραση των βιβλίων της Αγίας Γραφής στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα. Στάθηκε, δε, στο πρώτο αλλά ιδιαίτερα σημαντικό βήμα που έχει ήδη γίνει από την Ελληνική Βιβλική Εταιρεία ώστε να μπορέσουν να μεταφραστούν τα τέσσερα Ευαγγέλια της Καινής Διαθήκης.

Για να υλοποιηθεί το σχέδιο μετάφρασης δημιουργήθηκε εδώ και καιρό μία ομάδα από κωφούς μεταφραστές, οι οποίοι δουλεύουν πάνω στο πρότζεκτ και πιο συγκεκριμένα στα κεφάλαια του «Κατά Μάρκον Ευαγγέλιον». Στο ίδιο δυναμικό υπάρχουν, επίσης, γλωσσολόγοι, ιερείς, διερμηνείς, μέλη και από την ορθόδοξη και από τη Διαμαρτυρόμενη κοινότητα. Μέχρι στιγμής, δεν βρέθηκε καθολικός και γίνονται προσπάθειες ώστε να εντοπιστεί κάποιος που θα θελήσει να ενταχθεί σε αυτή την ξεχωριστή ομάδα.

«Πολλοί κωφοί, ακόμη κι αν υπάρχει διερμηνεία, θέλουν να βλέπουν το κείμενο στη γλώσσα τους, όσο πιο αναλυτικά και σωστά γίνεται. Η μετάφραση δίνει το δικαίωμα στους κωφούς να νιώθουν ισότιμοι, όπως και οι ακούοντες. Αυτός ο δρόμος που ξεκινάει τώρα είναι πολύ δύσκολος. Υπάρχουν ήδη κάποια εμπόδια με το λεξιλόγιο και θα προσπαθήσουμε να τα ξεπεράσουμε. Λέξεις που δεν υπάρχουν στη νοηματική, όπως για παράδειγμα η πόλη Ιερουσαλήμ που θα πρέπει να τη μεταφράσουμε. Αρχίζουμε και φτιάχνουμε καινούργιες λέξεις που δεν υπάρχουν για να τις εντάξουμε στα σχετικά βίντεο, όπου θα αποτυπώνονται οι κινήσεις», συμπλήρωσε ο κ. Πετρόπουλος.

Η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα στη λατρεία

«Η παρουσία της νοηματικής στη θρησκευτική ζωή υπήρξε για πολλά χρόνια περιορισμένη» υπογράμμισε, μιλώντας στην ίδια εκδήλωση, η Μαρία Πλατσίδου, καθηγήτρια στο τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Όπως είπε, μέχρι το 2020, η διερμηνεία της λατρείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα γινόταν σποραδικά και σε ελάχιστες ορθόδοξες εκκλησίες και μοναστήρια. Για παράδειγμα, στη Θεσσαλονίκη διερμηνεία υπήρχε στην εκκλησία της Αχειροποίητου δύο – τρεις φορές τον χρόνο.
Επίσης, σποραδικά, κάποιες διαμαρτυρόμενες εκκλησίες παρείχαν διερμηνεία από μη πιστοποιημένους διερμηνείς για να καλύψουν τις ανάγκες των κωφών πιστών που τις επισκέπτονταν. Σε μία από αυτές, την Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία της Θεσσαλονίκης, συμμετείχαν σταθερά κάποιοι πιστοί. Σήμερα, μεταδίδεται διαδικτυακά η λατρεία στη νοηματική.

«Παράλληλα, προέκυψε η ανάγκη για κάτι βαθύτερο: τη μετάφραση του βιβλικού περιεχομένου», συμπλήρωσε η κ. Πλατσίδου, σημειώνοντας ωστόσο πως οι δυσκολίες είναι «σημαντικές καθώς πολλές έννοιες, όχι τόσο λειτουργικές όσο θεολογικές, είναι εξαιρετικά απαιτητικές στη μετάφραση». Η καθηγήτρια επισήμανε ακόμη πως η μετάφραση της Αγίας Γραφής στην αγγλική νοηματική γλώσσα, που ολοκληρώθηκε πρόσφατα, διήρκησε 38 χρόνια.

Μια θεολογική αποτίμηση

«Η πρωτοβουλία της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας δεν είναι μία πράξη κοινωνικής ευαισθησίας. Είναι μια πράξη εκκλησιαστικής ακεραιότητας και ευθύνης. Αναγνωρίζει ότι η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα είναι γλώσσα και ως τέτοια αξίζει να έχει τη δική της μετάφραση της Καινής Διαθήκης», συμπλήρωσε η Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, καθηγήτρια στη Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ.

Η κ. Τσαλαμπούνη σημείωσε ακόμη πως η προσπάθεια που είναι σε εξέλιξη «βεβαιώνει ότι η κοινότητα των κωφών δεν χρειάζεται «να γίνει σαν εμάς» για να συμμετέχει πλήρως στη ζωή της Εκκλησίας. Χρειάζεται να έχει τον αγιογραφικό λόγο στη γλώσσα της. Και αναγνωρίζει -αυτό είναι ίσως το πιο παράδοξο και το πιο αληθινό- ότι είμαστε εμείς εκείνοι που έχουμε ανάγκη από αυτή τη μετάφραση εξίσου με τους κωφούς αδελφούς μας. Γιατί χωρίς αυτήν, το έργο της διδασκαλίας και του ευαγγελισμού παραμένει ελλιπές».

Ο πατέρας Σπυρίδων από την Παναγία Αχειροποίητο, που γνωρίζει νοηματική και εξομολογεί κωφούς πιστούς, παίρνοντας το λόγο στην εκδήλωση τόνισε πως «ο πρώτος που έκανε νοηματική ήταν ο Χριστός. Σήμερα, όποιος μπαίνει σε μία εκκλησία και προσκυνά τον Χριστό, τον βλέπει να κάνει νοηματική. Έχει το χέρι του σαν ευλογία, δεν κρύβεται το πρόσωπο του, δείχνει την έκφραση του».

Σημειώνεται πως η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα είναι νομικά αναγνωρισμένη από το 2000 με περίπου 40.000 χρήστες στην Ελλάδα. Είναι μια πλήρης και αυτόνομη γλώσσα, με δική της γραμματική και δομή και έχει εισαχθεί τα τελευταία χρόνια σε εκδηλώσεις, όπως στα δελτία ειδήσεων, συνεδριάσεις Βουλής, επιστημονικά συνέδρια κλπ.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ / Α. Καρυπίδου)